

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Aanvullende module Leefstijlmonitor Bewegen & Ongevallen 2015 Weging

Auteurs:

Frank Engelen

Christianne Hupkens

Bij de weging worden twee gewichten aangemaakt: correctiegewichten en eindgewichten. Met de eindgewichten kan het responsbestand opgehoogd worden naar de populatie, en kunnen gewogen schattingen en/of tabellen gemaakt worden. Om er voor te zorgen dat het responsbestand representatief wordt voor de populatie waarover uitspraken gedaan moet worden, worden deze gewichten door een weegprocedure aangemaakt en toegevoegd aan het bestand.

Correctiegewichten corrigeren voor scheefheid als gevolg van nonrespons. Een reden om naar een bepaald kenmerk te wegen, is dat dit kenmerk over- of ondervertegenwoordigd is in de respons t.o.v. de doelpopulatie. Om naar zo'n kenmerk te kunnen wegen, moet dit kenmerk wel bekend zijn voor iedere respondent en moet het totaal aantal personen in de doelpopulatie bekend zijn voor iedere categorie van het kenmerk. Bovendien moet het kenmerk correleren met één of meerdere doelvariabelen. Indien dit niet het geval is, heeft het wegen naar dit kenmerk namelijk geen effect op de uitkomsten van het onderzoek. Een andere reden om naar een bepaald kenmerk te wegen, is dat er naar dit kenmerk wordt uitgesplitst in publicatietabellen. Door het kenmerk in dezelfde categorieën op te splitsen in de weging als in de publicatietabellen, wordt ervoor gezorgd dat de randtotalen in de publicatietabellen juist zijn. Op basis van de insluitgewichten (bepaald bij de steekproef trekking) en de correctiegewichten, worden eindgewichten bepaald. Deze eindgewichten tellen dan ook op tot het populatieaantal waarnaar gewogen is. Als peildatum voor de populatie is de datum 01-01-2015 genomen.

Voor de LSM-A is een weegmodel ontwikkeld dat gebaseerd is op het weegmodel van de GE, omdat beide onderzoeken veel overeenkomsten vertonen.

Voor de GE wordt het volgende weegmodel gebruikt::

Geslacht₂ x Leeftijd₁₆ + BurgerlijkeStaat₄ + Stedelijkheidsgraad₅ + ProvinciePlus₁₆ + Huishoudgrootte₅ + Geslacht₂ x Leeftijd₃ x BurgerlijkeStaat₂ + Landsdeel₄ x Leeftijd₃ + HerkomstGeneratie₄ + Seizoen₄ + Inkomen₅ + Vermogen₅.

Bij de LSM-A is voor de indeling naar leeftijdscategorieën een afwijkende indeling gekozen, waarbij rekening is gehouden met de leeftijdsindeling die gebruikt is voor de oversampling. Bovendien zijn er op verzoek van het Consortium Leefstijlmonitor bij de ouderen extra leeftijdscategorieën toegevoegd, namelijk 75-79 jaar, 80-84 jaar en 85 jaar en ouder. De leeftijdsindeling bij de LSM-A bestaat daarom uit 19 categorieën, terwijl die bij de GE uit 16 categorieën bestaat.

Voor de LSM-A is het weegmodel:

Geslacht₂ x Leeftijd₁₉ + BurgerlijkeStaat₄ + Stedelijkheidsgraad₅ + ProvinciePlus₁₆ + Huishoudgrootte₅ + Geslacht₂ x Leeftijd₃ x BurgerlijkeStaat₂ + Landsdeel₄ x Leeftijd₃ + HerkomstGeneratie₄ + Seizoen₄ + Inkomen₅ + Vermogen₅.

In het kader van de één cijfer gedachte is onderzocht of het mogelijk was om de belangrijkste kernvariabelen voor bewegen en ongevallen in de weging van de LSM-A op te nemen, waarbij de waarden van deze kernvariabelen zijn gebaseerd op de resultaten van de GE. Op deze manier zijn de uitkomsten voor de kernvariabelen van de LSM-A en de GE voor de totale populatie hetzelfde. Door opname van de kernvariabelen in de weging worden de uitkomsten van de LSM-A gewogen naar de uitkomsten van de GE.

Nadeel hiervan is dat bij uitsplitsingen naar bijvoorbeeld geslacht of leeftijd de resultaten voor de kernvariabelen tussen de LSM-A en de GE wel verschillen. Het is namelijk niet mogelijk om alle achtergrondkenmerken waarnaar uitgesplitst kan worden in het weegmodel op te nemen. Een ander nadeel is dat de weging naar de kernvariabelen ook effect heeft op de andere resultaten van de LSM. Daarom is uiteindelijk in overleg met het Consortium besloten om af te zien van de opname van de kernvariabelen in het weegmodel van de LSM.

Voor een uitgebreide analyse en beschrijving van de weging zie Hersevoort (2016)
Bron: Hersevoort, M (2016). Weging Leefstijlmonitor 2015. CBS: interne nota.